

نشریه آفات و بیماریهای گیاهی

جلد ۵۴ ، شماره‌های ۲ و ۱ ، بهمن ۱۳۶۵

نگارش : علی رضوانی^۱

فون شته‌های (Aphidoidea) استان تهران^۲

چکیده

هدف معرفی شته‌هاییست که تا بحال از مناطق مختلف استان تهران از روی میزبانهای متفاوت جمع‌آوری و شناسائی گردیده‌اند. در این مقاله یکصدوسی و دو گونه از شش خانواده و پنجاه و دو جنس معرفی میشوند. بیش از یکصدگونه از این شته‌ها مستقیماً توسط نگارنده جمع‌آوری و تعیین نام شده‌اند که اغلب آنها مربوط به سالهای ۱۳۶۱ و ۱۳۶۲ میباشند. بعضی از این گونه‌ها برای فون ایران کاملاً جدید بوده که با علامت N مشخص میباشند. برخی از این شته‌ها به درختان شمره و نباتات زراعی آسیب میرسانند که از آن میان تعدادی مانند شته سیاه باقلا و شته سبز هلو با انتقال بیماریهای ویروسی موجب خسارت شدید در محصولات کشاورزی میگردد.

مقدمه

گرچه تحقیقات مربوط به شته‌ها در قیاس با سایر حشرات در ایران اندک است با وجود این مطالب منتشر شده وسیله پژوهشگران مختلف در این زمینه قابل توجه میباشد. افشار (۱۳۱۶) در کتاب آفات درختان میوه از جمله نام چندگونه شته را نیز ذکر نموده است. دواچی (۱۳۲۷) ، (Davatchi & Remaudière (1953 & 1957) ، (Davatchi et al. (1957) ، (Remaudière (1964) و (Remaudière & Davatchi (1956 & 1961) تعداد قابل توجهی از شته‌های نقاط مختلف ایران را که بعضاً اهمیت اقتصادی دارند به تفصیل

۱- دکتر علی رضوانی ، صندوق پستی ۱۴۵۴ - ۱۹۳۹۵ ، مؤسسه تحقیقات آفات

و بیماریهای گیاهی ، تهران

۲- این مقاله در تاریخ ۱۳۶۴/۱۲/۱۵ به هیئت تحریریه رسیده است.

شرح داده‌اند. فرحبخش (۱۳۴۰) پنجاه و پنج گونه را به عنوان آفات نباتات زراعی و درختان مشمره و غیر مشمره با ذکر میزبان و مناطق انتشار نام برده است.

Hodjat & Eastop (1981), Eastop & Hodjat (1980 &)

شته‌های خوزستان را نام برده و کلیدهایی برای ژانرهای شته‌های مهم ایران ارائه داده‌اند. حجت و مصدق (۱۳۵۸) دو گونه شته شبت و رضوانی (۱۳۶۲) شته سیاه سرکبات را معرفی نمودند.

وسایل و روش بررسی

جمع‌آوری نمونه‌ها و تهیه پرپاراسیونها با همان روشی که نگارنده قبلاً اشاره نموده است (رضوانی، ۱۳۶۲) صورت گرفت. برای تشخیص نمونه‌ها از نوشته‌های :

Stressmann (1969), Bei - Bienko (1967), Bodenheimer & Swirski (1957) ،

Baenziger (1977), Çanakçıoglu (1975), Richards (1960 - 1965 & 1972) ،

Holman (1980), Eastop & Hodjat (1980), Muller et al. (1979), Stroyan (1981),

از نمونه‌ها در کلکسیون بخش طبقه‌بندی موسسه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی موجود میباشند.

نباتات میزبان شته‌ها توسط محققین بخش طبقه‌بندی گیاهان موسسه تعیین نام گردیده

که بدینوسیله از همکاری صمیمانه آنها تشکر میشود (لیست شته‌ها در متن خارجی ارائه شده است).